

Symposium dekubitů 2019

Kvalita života pacientů s nehojící se ranou

Lenka Krupová, Andrea Pokorná

Fakta

- Komplikovaně se hojící rány - značný vliv na kvalitu života - bez ohledu na etapu života, ve které rána vznikne.
- Nehojící se rány - mezioborový multifaktoriálně ovlivněný problém.
- Pacienti, jejichž rány není možné zahojit - snaha udržet, či zlepšit kvalitu života.

2 základní koncepty

Kvalita života
(QoL)

Ekonomie

Psychologie

Sociologie

Politologie

Pedagogika

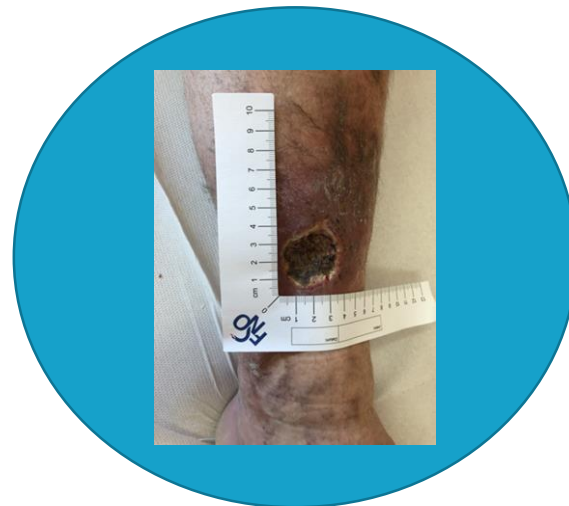
Lékařství

Ošetřovatelství

Nehojící se rána
(NHW)

- Chronická rána (4, 6 – 9 týdnů)
- Komplikovaně se hojící rána (Hard-to-heal wound)
- Nehojící se rána (EWMA 2010 – bez aspektu času)

Nehojící se rány (NHW) – typy

Metodika studie

- Prospektivně observačně-deskriptivní studie.
- U hospitalizovaných pacientů s nehojící se ranou ve FN Ostrava (září 2017 – říjen 2018).
- Výsledky hodnocení QoL vybraného souboru pacientů s nehojící se ranou - zaměření na typ rány a pohlaví při primárním posouzení (v den přijetí k hospitalizaci).
- Sledovány další parametry a faktory: věk, doba trvání rány, zajištění péče o ránu aj.

Metodika – kritéria

Zařazovací kritéria

- nehojící se rána (NHW)
- léčba NHW minimálně 2 měsíce
- MMSE >16 bodů
- nezáleží na pohlaví, vzdělání, způsobu managementu a terapii bolesti

Vylučovací kritéria

- závažná porucha kognitivních či mentálních schopností (ovlivnění compliance a responsibility)
- neschopnost verbální či alternativní komunikace
- nespolupracující pacient (informace z anamnézy)
- terminální stadium závažného onemocnění (anamnéza)

Organizace studie

Název projektu: Posuzování kvality života u pacientů s nehojící se ranou

Doba řešení projektu: 3 roky

www.fno.cz

Hodnocení kvality života u nehojících se ran

Když nahrajete soubory a odešlete tento formulář, bude zaznamenáno jméno a fotka spojené s vaším účtem Google. Nejste miroslav.krupa.cz@gmail.com? [Přepnout účet](#)

Dotazník kvality života u chronických ran (Wound QoL CZ)

Prosím, zaškrtněte jedno políčko u každé otázky (1 = vůbec ne, 2 = trochu, 3 = středně, 4 = docela dost, 5 = hodně)

Za posledních 7 dnů ...

... mne moje rána bolela

	1	2	3	4	5	
vůbec ne	☐	☐	☐	☐	☐	hodně

... moje rána zapáchala

	1	2	3	4	5	
vůbec ne	☐	☐	☐	☐	☐	hodně

... se objevil sekret z rány

	1	2	3	4	5	
vůbec ne	☐	☐	☐	☐	☐	hodně

... rána ovlivnila můj spánek

	1	2	3	4	5	
vůbec ne	☐	☐	☐	☐	☐	hodně

Hodnotící nástroje QoL

		vůbec ne	trochu	středně	docela dost	hodně
BODY		Za posledních 7 dnů...				
1	...mne moje rána bolela	0	0	0	0	0
2	...moje rána zapáchala	0	0	0	0	0
3	...se objevil sekret z rány	0	0	0	0	0
4	...rána ovlivnila můj spánek	0	0	0	0	0
5	...pro mne bylo ošetřování rány zátěží	0	0	0	0	0
PSYCHÉ						
6	...mne rána činila nešťastným/nešťastnou	0	0	0	0	0
7	...jsem měl/a pocit zklamání, že hojení rány trvá tak dlouho	0	0	0	0	0
8	...jsem měl/a obavy ohledně rány	0	0	0	0	0
9	...jsem měl/a obavy, že se stav rány zhorší nebo že se objeví další rány	0	0	0	0	0
10	...jsem se obával/a, že se do rány uhodím	0	0	0	0	0
EVERYDAY LIFE						
11	...jsem měl/a kvůli ráně problémy s pohybem	0	0	0	0	0
12	...pro mne byla chůze po schodech kvůli ráně obtížná	0	0	0	0	0
13	...jsem měl/a problém kvůli ráně zvládat běžné denní činnosti	0	0	0	0	0
14	...rána omezovala moje volnočasové aktivity	0	0	0	0	0
15	...mne rána nutila omezit své činnosti s ostatními	0	0	0	0	0
16	...jsem se cítil/a kvůli ráně závislý/á na pomoci druhých	0	0	0	0	0
17	...pro mne rána představovala finanční zátěž	0	0	0	0	0

SF-36

Dotazník kvality života Short Form - 36 (SF-36)

Identifikace respondenta	
Datum vyplnění	

NÁVOD: V tomto dotazníku jsou otázky týkající se Vašeho zdraví. Vaše odpovědi pomohou určit, jak se cítíte a jak se Vám daří zvládat obvyklé činnosti.

Odpovězte na jednu z otázek tím, že vyznačíte příslušnou odpověď. Nejste-li si jisti, jak odpovědět, odpovězte, jak nejlépe umíte.

Zakroužkujte jednu odpověď u každé otázky

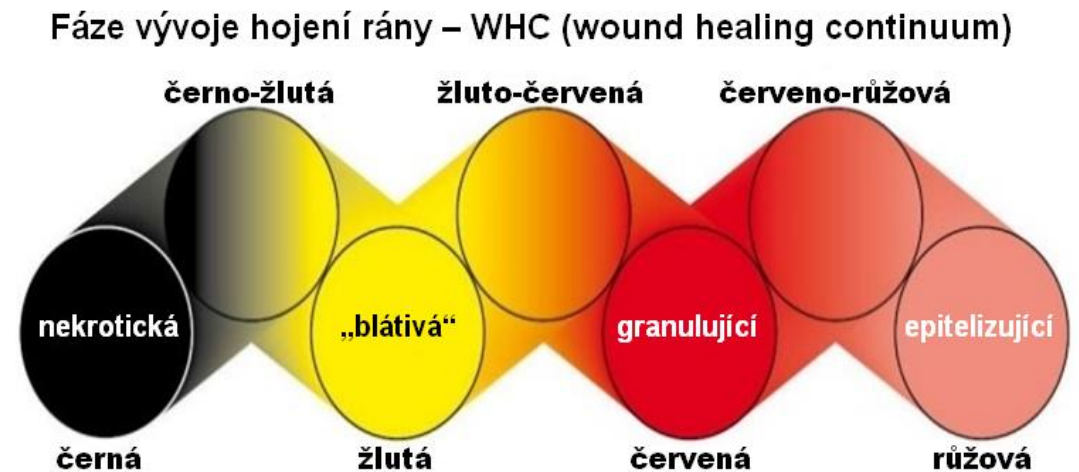
1. Řekl(a) byste, že Vaše zdraví je celkově:	
a. Výtečné	1
b. Velmi dobré	2
c. Dobré	3
d. Docela dobré	4
e. Špatné	5

2. Jak byste hodnotil(a) své zdraví dnes ve srovnání se stavem před rokem?	
a. Mnohem lepší než před rokem	1
b. Poněkud lepší než před rokem	2
c. Přibližně stejně jako před rokem	3
d. Poněkud horší než před rokem	4
e. Mnohem horší než před rokem	5

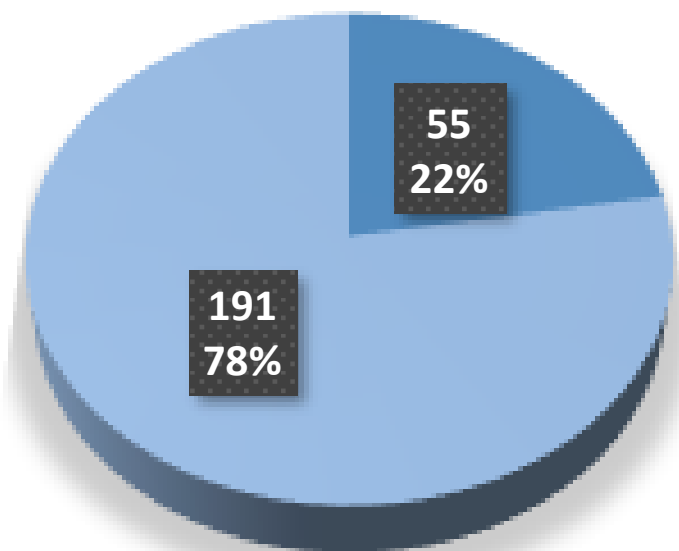
Objektivizující testy

- Barthelové test základních všedních činností (ADL)
- Folsteinův test kognitivních funkcí (MMSE)
- Geriatrická škála deprese dle Yesavage (GDS)
- Dotazník interference bolestí s denními aktivitami (DIBDA)
- Vizuální analogová škála (VAS)
- Wound Healing Continuum (WHC)

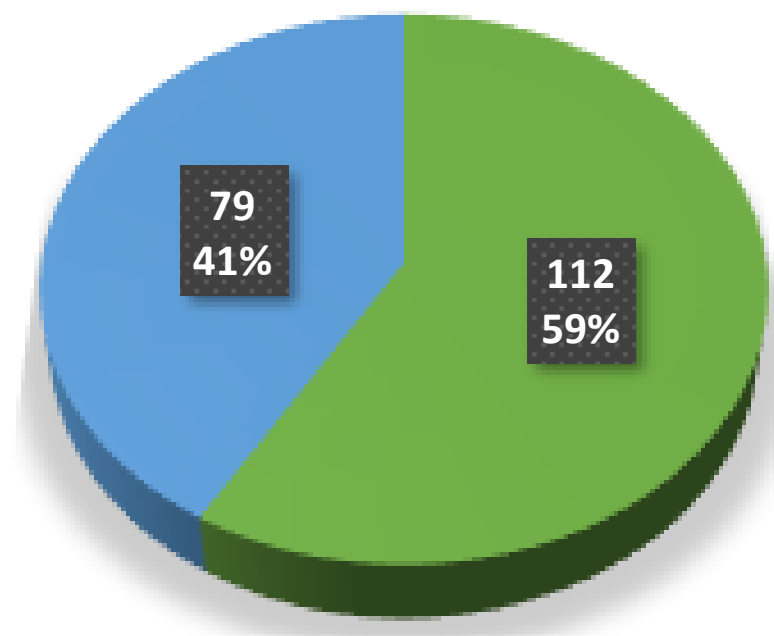
Základní informace o souboru pacientů

Typ posouzení

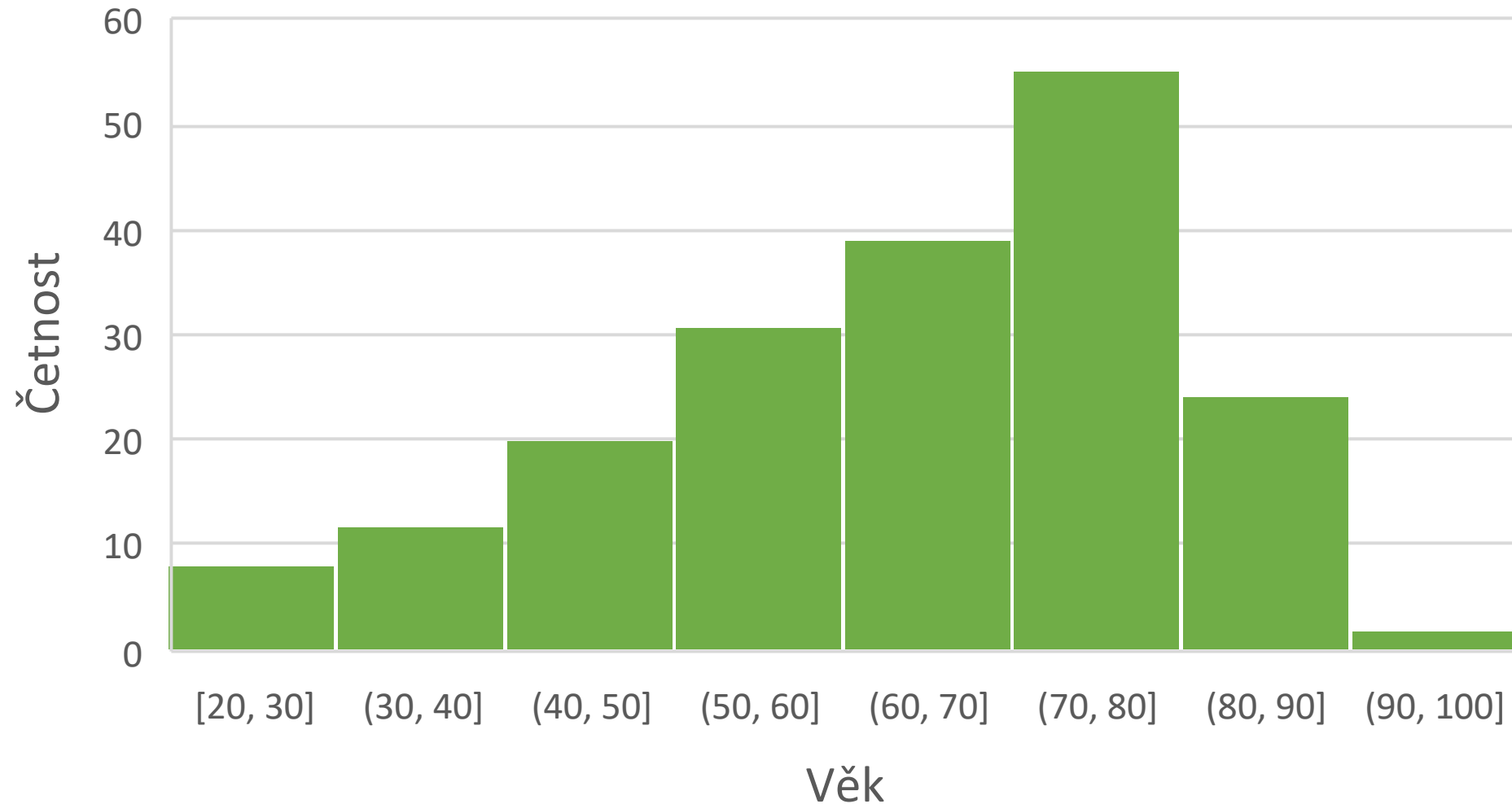
- posouzení 7. den hospitalizace
- primární posouzení

Pohlaví pacientů

- muž
- žena

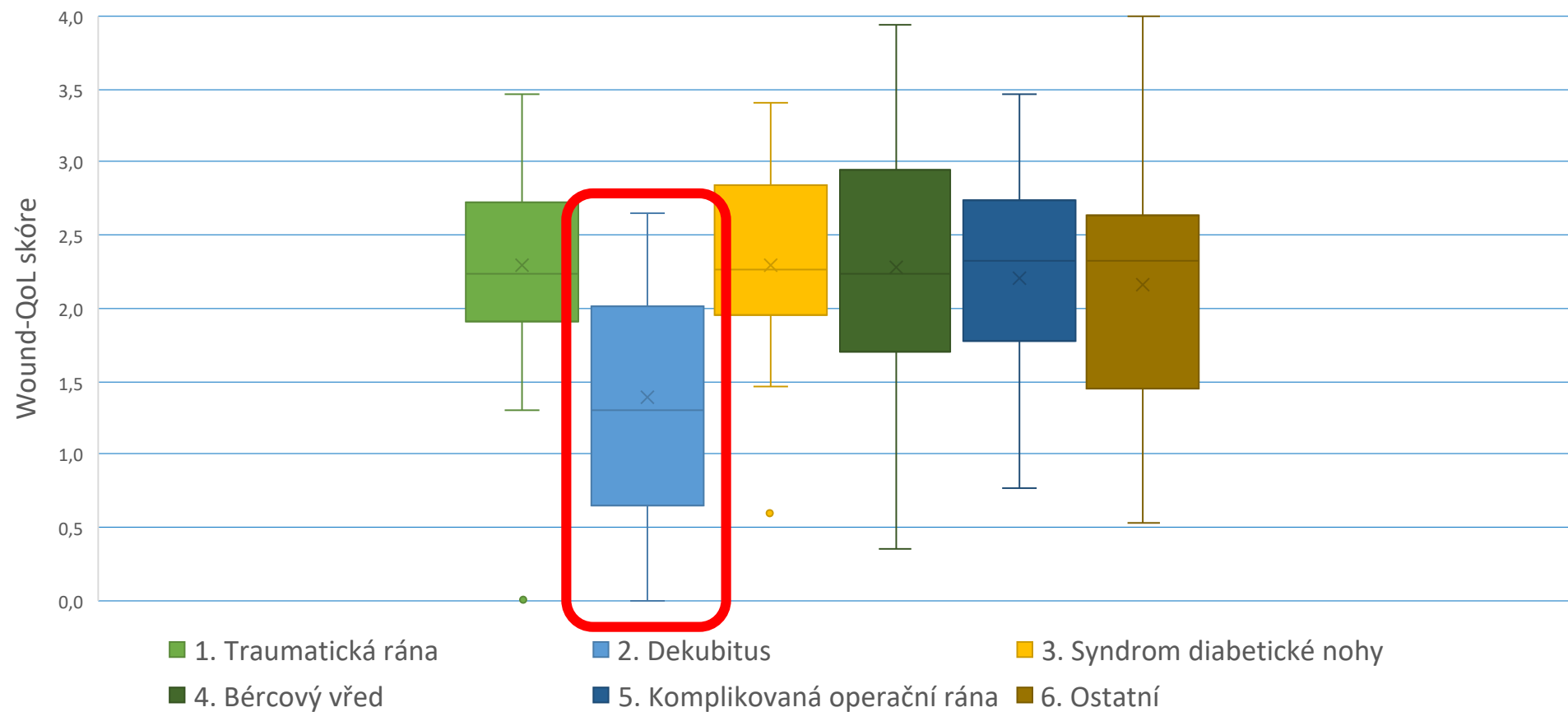
Soubor pacientů dle věku

Soubor pacientů dle typu rány

Typ rány	Počet	Procento
Bércový vřed	86	45 %
Traumatická rána	38	20 %
Ostatní	20	10 %
Komplikovaná op. rána	18	9 %
Dekubitus	15	8 %
Syndrom diabetické nohy	14	7 %
Celkem	191	100 %

QoL dle typu rány při primárním posouzení

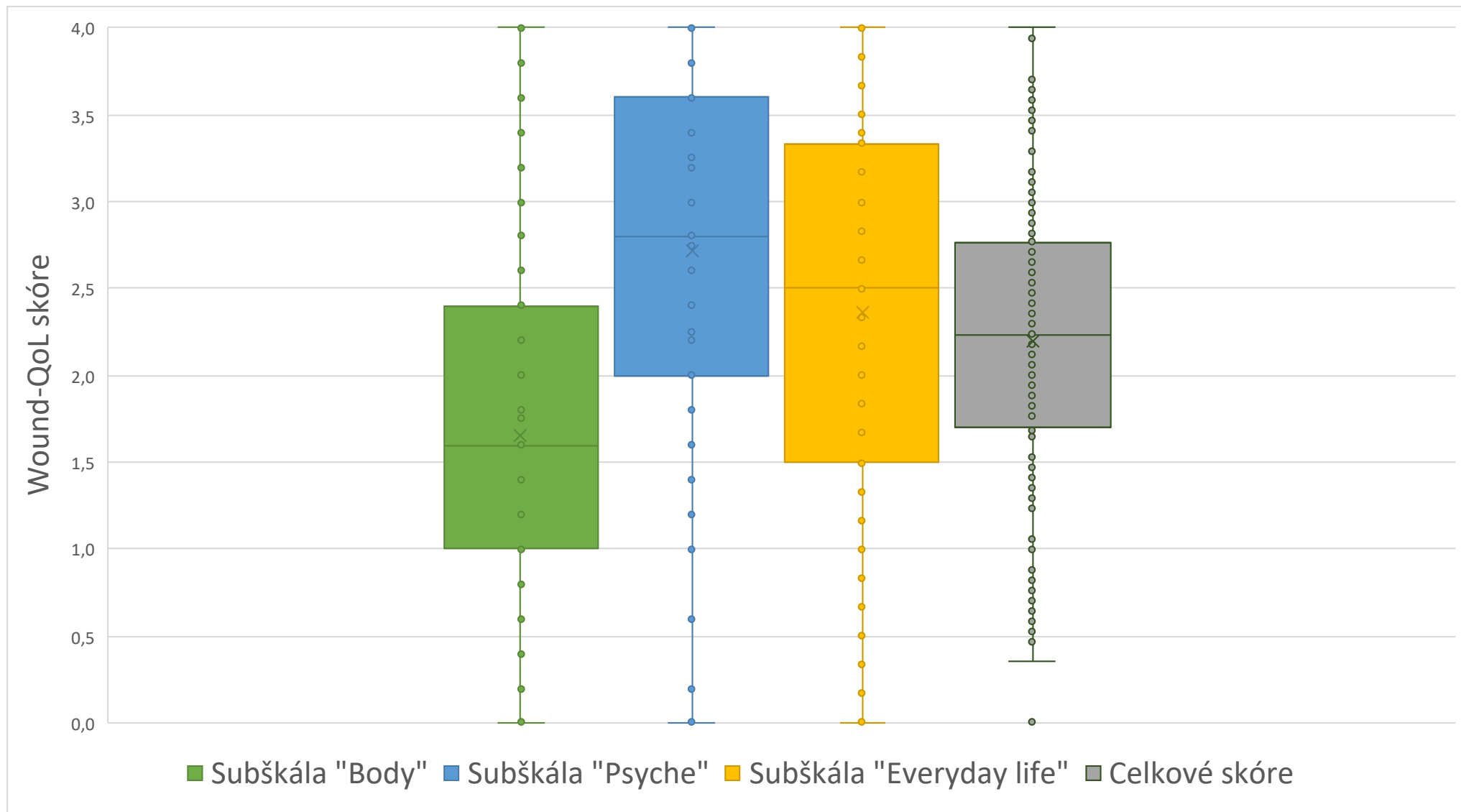

Byl nalezen rozdíl v QoL mezi dekubity a ostatními ranami.
Dekubity „nižší kategorie“, relativně malý výskyt.

QoL dle typu rány - komentáře

- Pacienti s DFU – nejčastěji uváděným problémem je bolest.
- Pacienti s VLU – zde dominuje také bolest, dlouhá léčba a zejména zápach.
- Pacienti s traumatickou ranou - mimo bolest uvádějí nejčastěji problém vyrovnání se s ranou (např. u amputaci).
- Pacienti s **dekubity**
  - ve sledovaném souboru se jednalo o malou skupinu pacientů (n = 15)
  - převážně dekubity nižší kategorie
  - pacienti s vyšším stupněm dekubitů nebo s rozsáhlejším defektem byli většinou v tak závažném stavu, že nebyli schopni vyplnit dotazník, případně nesplňovali kritéria pro zařazení.

QoL při primárním posouzení

Výsledek analýzy subškál Wound-QoL dle typu rány při primárním posouzení

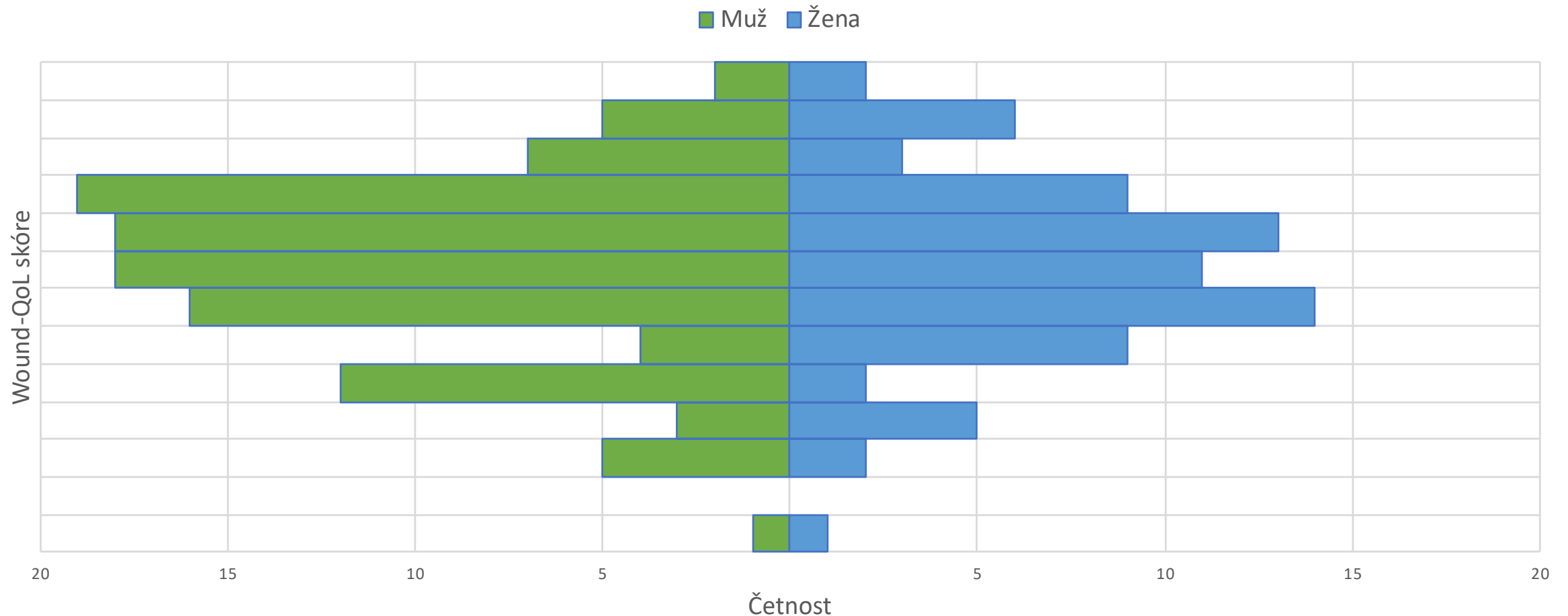
Subškála Wound-QoL	Rozdíl v kvalitě života	p
Tělesná oblast	ano	0,000
Oblast psychiky	ano	0,002
Každodenní život	ne	0,053

Rozdíl v kvalitě života **dle typu rány** byl nalezen v oblastech tělesného zdraví a psychiky.

V oblasti **každodenního života** nebyl u různých typů rány prokázán statisticky významný rozdíl.

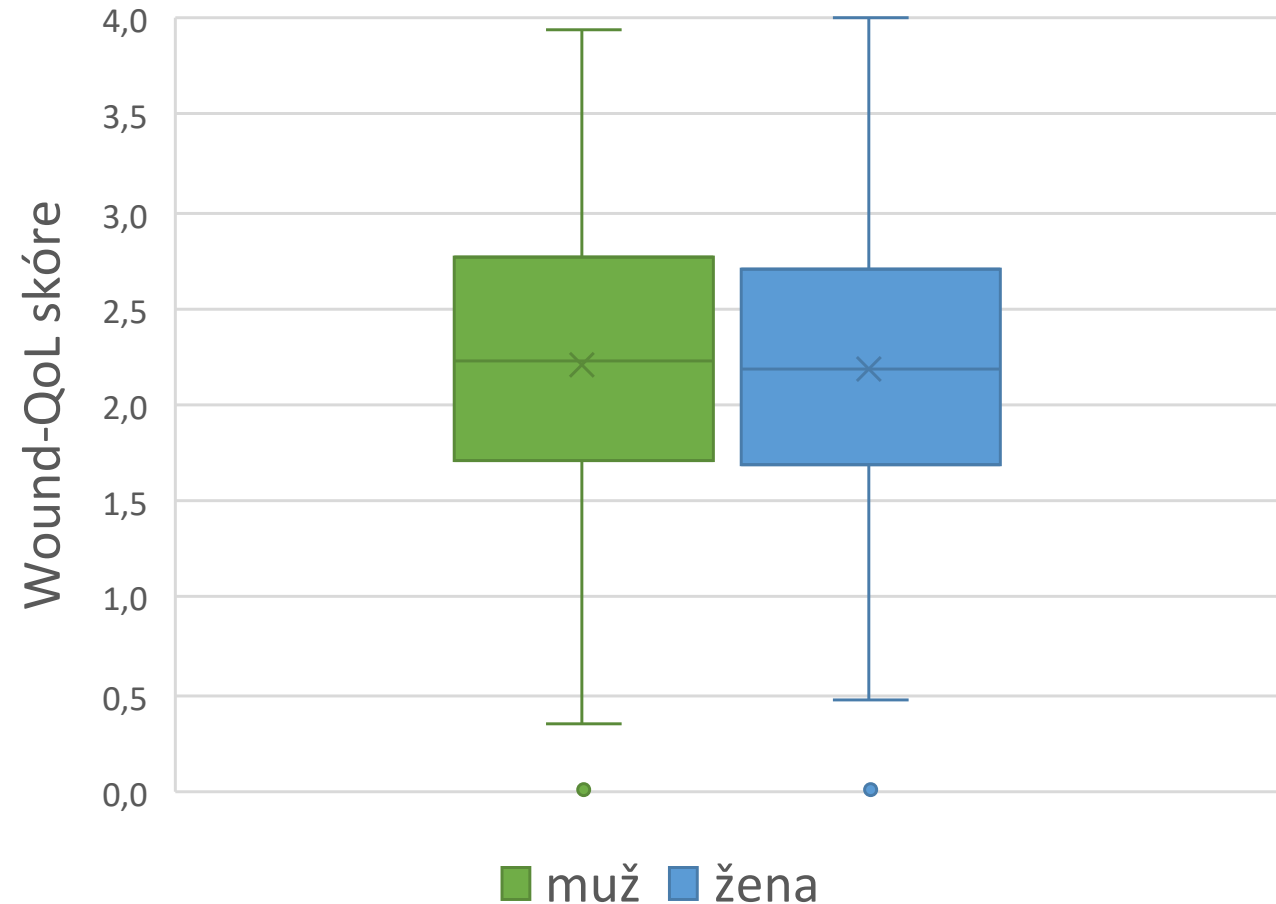

Test shody : QoL u mužů a žen

Hodnocení QoL dle pohlaví se statisticky neliší.

QoL dle pohlaví při primárním posouzení

Rozdíl v QoL nebyl ověřen jako související s pohlavím pacientů.

Diskuze a závěr

- QoL se liší mezi pacienty s různými typy ran.
- Dle typu rány se ve sledovaném souboru QoL liší v tělesné oblasti a v oblasti psychiky.
- V subškále každodenního života nebyly nalezeny statisticky významné rozdíly a QoL je ovlivněna u všech pacientů bez ohledu na typ rány.
- Pacienti hodnotí QoL v **oblasti psychiky** o více než jeden stupeň hůře, než v tělesné oblasti (na pětistupňové škále).
- Rozdíl v QoL pacientů s nehojící se ranou nebyl ověřen jako související s pohlavím pacientů.

Diskuze a závěr

- Wound-QoL je pro pacienty pochopitelný a snadno použitelný.
- Zpracování výsledků dotazníku administrativně je jednoduché a rychlé.
- Testování dalších potenciálních vztahů (rozdíl v hodnocení QoL pomocí rozdílných nástrojů: Wound-QoL a Short Form-36 (SF-36); dle lokality rány, doby léčby rány atd.) bude předmětem navazujícího výzkumu.

Wound-QoL je spolehlivý nástroj vhodný pro hodnocení QoL u pacientů s nehojící se ranou.

Děkuji za pozornost